

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . . 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendőek.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Földutaink.

Bármennyire buzgólkodik is a vár-
megyei hatóság azon, hogy a vár-
megyének úthálózatából a fonto-
sabb vonalakat kiköveztesse: még
is csak tudja és belátja mindenki,
hogy a mi vidékünknek legtöbb
közlekedési vonala megmarad örökre istenadta
földútnak. Mert hiszen akárhogy buzgólkodunk
is, ha az építkezések az utóbbi évtizedéhez ha-
sonló rohamossággal folytattatnak is, nem sokára
beáll, be kell állania annak az időnek, melyben
a fenntartás és kezelés fölemesztli a közmunkaalap
jövendeleit. Vagyis egyszer be fog állani az a
pont, mikor többé nem lesz miből új vonalat épí-
teni; mert a meglévők kifogyasztják az úti alapot.

Minél jobban közeledik ez a ma még távoli
veszedelem, annál nagyobb lesz a műtívonalak
elnyeréséért vivandó alkotmányos harc, melyben
végre is sokkal több község lesz, aki a csatát
elvéstette, mint aki megnyerte. Ezt tudva, és
előre látva, nem szabad a műtívak kellő pártolása
mellett, megfélemlíteni a földutakról; sőt annál-
inkább szükséges azok fejlődését figyelemmel ki-
sérnünk, mert végre is a helyi közlekedés egé-
szén, a távolabbi utazás pedig legnagyobbbrészt
földutakon fog eszközöltetni.

Eddigél sem nélkülözték ugyan földutaink
az alispán urnak éber gondviselését; de azzal,
ami eddig történt, több okból, és különösen az
eredmény szempontjából, nem vagyunk, nem le-
hetünk megelégedve. Természetes, hogy pana-
szunkban csak azokat a földutakat értjük, mely-
ek legalább „*vármegyei út*” számba föl vannak
véve; nem holmi mellékes vagy dülő utakat.

Ezekre nézve most az az eljárás, hogy egy
bizonyos átlagos összeg megszavaztatik rájuk, és
abból ahol ott, amikor akkor, ahogy úgy, csinál-
nak valamit.

De ez nem elég! mert drága munka és még-
sincs létszámja.

Olcsóbb és a célnak megfelelőbb eljárás
lenne, ha minden községnek, fekvéséhez és módjá-
hoz képest, lenne egy-két *útka* földutakra.

Nem kellene ennek, mint a műtívaknál, a
vonalon lakni; lakhatnék az bent a községben.

Csak az lenne a teendője, hogy mikor az
időjárás úgy kívánja, menjen ki a megjelölt von-
alakra és a kátyús helyeket igazítsa el.

Ezen szolgálat igen kevés pénzbe kerülne,
annál inkább, mert rendszeren rossz idő után, tehát
olyankor akadna a kaparónak dolga, mikor más
munkával ugye foglalkozhatik. Ha a kátyúk minden
feltűnőbb útróntó alkalom után kellőleg ki-
egyenlítettnek, mindjárt nem lehetne azokról az
járhatatlan bácskai utakról annyit beszélni. Mert
hiszen ugyanis csak a főbb forgalmi vonalakat vesz-
szük tekintetbe ítélet közben és ha azok járhatók,
szívesen elismerjük, hogy a hatóság mindent meg-
tett, amit tehetett. Példánakokáért a vármegyének
meglehetősen úthálózatából a felső Bácskában, vagyis
Zombortól északra felé, nem épült semmi se, ha-
csak az arasznyi borsódi stb. vasuti feljárót számba
nem vesszük. Kövezés címén se tartják vissza
ezek a községek a közmunkát, mint ahogy a sze-
mesebb tiszamellékiek teszik.

Nem jogos és méltányos-e tehát, hogy ezek-
nek a közmunkaalap terhére szerződötetett útka-
paróik legyenek, akik munkájukkal emlékeztet-
sék őket arra, hogy nemcsak terheket viselnek,
hanem jogokat is élveznek.

Ezt nem a helyi hazafiság, sem a partiku-
lárizmus, hanem a saját életbevágó érdekeink jó
fölfogása mondatja velünk. Mert utóvégre akár-
hogy szeretjük is a vármegyei testvérközsé-
geket, lehetetlen a bajai vagy almasi járásban
józan fejjel örömet érezni affólott, hogy Gombos-
tól Hódásághnak és Palánkától Ujvidéknek műtívak
építenek — tehát egy vidéken kettőt egymással
parallel — nekünk pedig még mindig csak az a re-
ményünk van meg, hogy hát majd kiépül vala-
hára a zombor-bajai országot.

Előre bocsájtottuk, hogy nem kívánunk min-
den községnek műtívak — hiába is kívánánk —

de igen is méltányosnak tartjuk, hogy épen
azért, mert a műtívak áldásaiban utóvégre se ré-
szesülhet minden község, legalább történjék gon-
doskodás, hogy a fizetett közmunkaváltás fejé-
ben földutaink lehetőleg karban tartva legyenek.

Eszmék az iparpolitikához.

Szaktudósok és a gyakorlat emberei, arra
illetékes és nem illetékes hatósági közegek, ugy-
szintén a sajtó hosszabb idő óta sokat foglalkoz-
nak iparügyünkkel. Sokat dolgoznak azon — kü-
lönösen elméletben — hogy megteremtődjék az
életerős magyar ipar. De ezen iparfejlesztési ki-
sérletek nyomára csak az utolsó évtizedben talál-
unk, a mikor gazdaságunk csaknem teljesen függő
viszonyba került a külföldtől az ipari produkció
tekintetében s a mikor tapasztaljuk, hogy e ter-
melési ág fejlettsége a külföld némely államában
mily erős s egészséges gazdasági állapotokat ter-
emtett, — a mint eddig látjuk — még mindig
elég jókor fogtunk a nagy munkába s az ered-
mény, bár hosszú idő múlva, de elérhető lesz,
föltéve — természetesen — hogy nem csökken
az az erély és kitartás, a melyet e téren eddig
tanusítottunk.

Hogy iparpolitikánk úgy szólván napjainkig
csak az elmélet terére szorított, jellemző vo-
nása társadalmunknak, de másrészt természetes
folyama is a nagy feladat megoldásának.

Jellemző, mert szokásunk: mindig minden-
ben többet beszélni, mint tenni, és lényegében
véve mégis természetes processzus, mert az ipar-
teremtés feladatának, mint minden a nemzet egé-
szét érintő ily nagyfontosságú kérdésnek megol-
dási elveit megállapítani az egyesek munkája,
azoké, akik hosszas kutatás és tapasztalás útján
megismerték gazdasági állapotunk egész szerve-
zetét, s annak természetéhez képest módjukban
áll megjelölni a gyakorlati működés irányát is;
a kijelölt feladat gyakorlati megoldása most már
a társadalomra, különösen annak egyes tagja-
ira vár.

Hogy tehát a földadat megvalósuljon, hogy
megteremtődjék az életerős s a külföldivel ver-
senyképes nemzeti ipar, kell hogy erre alkalmas
tényezők is legyenek, és pedig első sorban a
kellő tőke álljon rendelkezésre, aminek különösen
érezzük hiányát. Mert hiszen agronom nép va-
gyunk, s ami tőkéje van is gazdaságunknak, az
a mezőgazdasági termelésébe van fektetve. Pe-
dig az ipar tömérdek tőkét igényel.

Munkás kezében semmi esetre sem lenne
hiányunk; az ipari szakképzettség is meg lehet-
szen magas fokon áll, de csak szűkebb, szerény
térre szorított; a termelésre szükséges nyersanyag
is bőven áll rendelkezésünkre, e tekintetben ter-
mészeti viszonyainknál fogva is igen kellemes
helyzetben vagyunk.

A mi az ipari szakképzettségnek netán még
szükséges fejlődését illeti, az az ipar emelkedé-
sével s az igények fokozódásával arányban a
szükséghez képest fejlődni fog mintegy önmagá-
tól. Csak a tőkének hiányát érezzük leginkább,
mely tényezőnek pedig a legfontosabb szerepe
van az ipari productióban s előteremtése is meg-
lehetősen nagy nehézséggel jár. Mindazonáltal
nem lehetetlen biztosítani az iparnak lassan lassan
a kellő tőkét sem.

Emancipálnunk kell magunkat első sorban
a külföldi ipar befolyása alól, és ez úgy az egész
társadalomnak egészében, mint (és pedig kivá-
lóan) az egyesek földadata. Sajátságos vonása
ugyanis a műveltség némi magasabb fokán álló
osztálynak különösen, hogy nagy előszeretettel
viseltetik minden iránt, a mi külföldi, ebben is
különbözni akarván a nála kevésbé művelt osztá-
lytól.

Igy azután tömérdek külföldi iparcikk vándorol
be, s azok ára fejében igen nagy tőkét fektetünk az
idegen állam iparába, azt közvetve fejlesztjük,
erősítjük, míg itthon egyre csak panaszkodunk,
hogy nincs iparunk s hangoztatjuk, hogy terem-
sünk ipart! Persze, mert ha valamit Bécsből,
Berlinből, Párisból vagy más külföldi városból

kapunk, az eo ipso szebb, jobb és olcsóbb, mint
a honi produktum! Ebből az alapszabályból ké-
vetkeznünk. Mert bár kétségtelen,
hogy egyben-másban tökéletesebb produktumokat
importálnak az erősebb iparok, nagyrészt mégis
csak a külföld iránti elfogultság határa alatt
állunk; mert olyan első rangú szükséglet épen
nem létezik, a melyet a mi tengődő kisiparunk
kielégíteni képes nem lenne. Később meg a ké-
nyesebb, ugyszólván skrupulus igényeknek is majd
csak megfelelni iparunk a haladás bekövetkezté-
vel. Hogy csak egy példát említsünk elfogultsá-
gunk illusztrálására: a francia cognacnak föltét-
lenül előnyt adunk, pedig itthon is kitűnő cognacot
gyártanak s így történik meg azután az a furcsa-
ság, hogy megisszuk az itthon gyártott cognacot
francia gyártmányok, mert a francia leleményes-
ség szépen fölhasználva gyengénket, sokat bevá-
sárol nálunk, otthon azután francia vignetas üve-
gekbe fejt és így kerül az vissza a mi piacunkra;
mi meg jó drágán megfizetjük, nagy nyereséget
s így tőkét biztosítunk ismét a francia iparnak.

E mellett a legtöbb állam a feldolgozandó
nyersterményekben bevitelre szorul s ez már a
termelés helyén is emeli az árakat, mi pedig nyers-
terményeink nagy részét átszolgáltatjuk az ide-
gen iparnak; s amikor piacunkra kerül a kész
gyártmány, az ide-oda szállítás is emeli annak
árát, amit a vámköltiségekkel egyetemben ismét
mi, a fogyasztók viselünk.

A mi gyenge iparunk csak kicsinyben ter-
mel, de azért van rá mód, hogy itthon felezzük
szükségeit, s ez esetben mindenkor hozzá-
járunk a nagy, erős ipar megteremtésére szük-
séges tőke előállításához. Lehetetlen be nem lát-
nunk az ezen eljárásban rejlő helyes logikát:
mennél inkább fogyasztjuk a mi fejlődésnek in-
duló iparunk szolid termékeit, annál nagyobb és
nagyobb tőkét mentünk meg a hazai iparnak,
mely tőke újabb termelésre, s ez ipari termelés
fejlesztésére, tökéletesítésére fordítatik s a ma-
gasabb, kényesebb, fokozott igényeknek teljesen
megfelelő ipari produktumok állítanak elő, szó-
val: hozzájárunk lassan lassan az annyira han-
goztatott erős, s a külföldivel versenyképes nem-
zeti ipar megteremtéséhez. Nyers terményeinket
magunk dolgozzuk majd föl, s ipari termelésünk
olcsó árakat szolgáltat, a mellett exportképes lesz
s nem kell az anyag hosszú vándorlásának költ-
ségeit is viselnünk, mint pl. a gyapotnál külö-
nösen történik.

A tőkehiánynak egyik nem épen csekély
oka még abban is rejlik, hogy tőkeiseink nem
igen hajlandók ipari vállalatokba fektetni tőkéiket,
nem látván azokat elég biztos helyen az ily vál-
latokban; inkább gyümölcsöztetik azt bármily
más módon, ha még oly csekély is a jövedelem.
És ez természetes is. De e bajon könnyen lehet
segíteni, csakhogy ismét oly módon, ha a mi
piacunkat biztosítjuk első sorban a mi iparunk-
nak s a mellett természetesen nem tévesztjük
szem elől a külföld piacait sem.

Szóval iparunk fejlődését, vagy a mint eddig
emlegetik, annak megteremtését gátló akadályo-
kat szép szerivel elháríthatjuk, csak erő és akar-
at kell oda s hogy a nagy törekvés célt érjen
mindenek előtt meg kell érni arra az egész tár-
sadalomnak. A siker fölünk, egyesektől, mint a
nagy társadalom tagjaitól függ: csak akarnunk
és tennünk kell.

Matzitz Pál.

Hirek.

Sürgöny. Ó-Kanizsáról sürgönyzik nekünk
4-iki dátum alatt 8 órakerrel: „Mészáros
prepost elhunyt.” Ezen szűkszavú sürgönyt bizo-
nyára mély megilletődéssel olvassa mindenki, aki
a boldogultat ismerte. Mert őt megismerni s meg-
szeretni egy pere műve volt. Valami ellenállha-
talan kedvesség ömlött el egész lényén; homloka
körül olyan jóságos derű lengedezett; hangjában
a szív baráti zenéje rezgett. Hozzá még anélkül,
hogy magát kellett volna természetesen lett volna,
már lényének szeretetreméltóságáért is, nagyon széles
körökben ismerték. Alig van élő papja e megyé-

nek, aki azzal dicsekedhetnék, hogy négy helyen működött mint plébános csak azért, mert a hívek erőlködő ragaszkodása egyik állásról a másikra meghívta. Az egyetemes „Náci bácsi” nyilvános pályája 1848-ban kezdődik, mikor is mint fiatal pap, odahagyva a zombori káplánságot, a „Talpra magyar, hí a haza” elvének hódolólag, reverenciáját honvéd egyenruhával cserélte föl s a szabadságharcot végig is küzdötte. A gyászos leveretés után mint papból lett honvéd kapitány Bajára internáltatott, hol két hónapot töltött a barátok zárdájában. Azután Pácsérra, majd 1864-ben Tataházára, onnan 1869-ben Topolyára hívták meg az egyházak kegyurai plébánosul; 1878-ban pedig földieit, a derék ó-kaniszaikat becsülték őt meg bizalmukkal s szeretetükkel, melyet nemcsak hogy megőrzött, hanem — ha ugyan lehetett — fokozott is mindvégig. Az egyik legnépszerűbb pap, legritkább hazafi, legjobb ember dőlt ki benne az élők sorából. Reméljük, hogy kartársai vagy közelállói részletesen kirajzolják okulásul vonzó jellemképét, vagy legalább beküldik az alhoz való adatokat; mert sebtében ma, mint a lap összeállításának napján, részletesebben a derék és példás életű férfiúról meg nem emlékezhetünk.

Királyi adomány. A király Almás községének iskoláipítési célokra 100 frtot, a doroszlói róm. katolikus hitközségnek az iskolák belső felszerelésére 100 frtot adományozott.

Káplánathelyezések. Fánegy Antal Madarásról Moholyra, Bálint György Moholyról Szent-Tamásra, Bagó Mihály Szent-Tamásról Madarásra kápláni minőségben áthelyezteték.

Értekezlet. A tanfelügyelők irodai munkatérhének megkönnyítése és egyéb teendőik megállapítása végett, a vallás- és közoktatási miniszter f. é. november hó 20-ára értekezletet hívott egybe, melyre vármegyénk kir. tanfelügyelője Czirfusz Ferenc kir. tanácsos ur önégyesége is meghívott.

Ellenőrzési szemle. A helybeli cs. és kir. közönségszolgálati tartalékos tisztek ellenőrzési szemléje tegnap tartatott meg.

Pályázat. A szabályi kir. járásbírósnál albirói állásra pályázat van hirdetve.

Pályázat van hirdetve Ujverbász községben aljegyzői állásra e hó 15-éig.

A halottak estéjén, mint minden évben, az idén is megtelt a temető kegyeletes közönséggel; mindenki siettett elhunyó övének emléktét feleleveníteni, megünni. A gazdag drága koszorúval, gyertyaüzennel, a szegény bugzó imával s egy szál gyertyáskával. Különösen a Rökus-sírkert volt díszes és látogatott s a sok gyertya és virágtömegből csak úgy ragyogott. Egyetlen közsírunkon, Falcione Gyula sírján, gyönyörű koszorú csüngött, mellyel a halás stipendisták áldoztak a nagy alapító emlékének.

Uj kaszárnyánk. A helybeli cs. és kir. közös hadseregbeli katonák a napokban költöznek be az új kaszárnyába. Az átadás hétfőn ment végbe.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. városi törvényhatóság bizottsága 1889. évi november hó 6-án délelőtt 10 órakor a városban nagyteremben rendes közgyűlést tart. Tárgyak: 1. Polgármesteri jelentés. 2. Dr. Hlaynald Lajos bírnok érsek köszönet nyilatkozatát levele az aranyérem alkalmából hozzáintézett üdvözlőre. 3. Vallás- és közoktatásügyi miniszter ur öngyermekétől levél a Falcione Gyula-féle ösztöndíjalapítvány alapító levelének jóváhagyása tárgyában. 4. A legtöbb adót fizető városi bizottsági tagok 1890. évre megállapított névjegyzéke. 5. Polgármesteri jelentés a folyó év végével megjeleendő városi bizottsági tagválasztások tárgyában. 6. A Falcione Gyula-féle ösztöndíjalapítványnál betöltendő alapítványi hely elnyerése iránt beérkezett pályázati kérvények. 7. Zsigmondy Béla mérnökkel az artzi kut vállalata tárgyában megkötött pótszerződés. 8. Közigazgatási bizottság bejelentése az illesekrol igazolatlanul elmaradt tagok iránt. 9. Pénzügyi és gazdasági bizottság előterjesztése Gergurov Jakabnak a 10. sz. bonthelyiség bérlete iránt tett ajánlata tárgyában. 10. Hameder Károly zombori lakos kérvénye 80 □ öl városi terület eladása iránt. 11. Özv. Polzovits Máriaival 639¹/₁₂ □ öl föld megvétele iránt létrejött szerződés megerősítése tárgyában hozandó határozat. 12. Kertészeti bizottság előterjesztése a bukóváci erdőszelvényhez tartozó 1 hold 1000 □ öl kiterjedésű földterületnek eperfaiskola céljaira leendő kijelölése iránt. 13. Borsod vármegye átirata a marhalével úrlapoknak a kir. adóhivatalok által leendő kezelése tárgyában. 14. Szabolcs vármegye átirata a törvényhatóságok tisztviselőválasztási jogának fenntartása tárgyában. 15. Fizetési előleg iránti kérvények. 16. Időközben beérkező ügydarabok. Zomborban, 1889. évi november hó 2-án. Dr. Csihás Benő, polgármester.

Nyugdíjazás. Szabadkán Kertész Nyándor városi adóügyi tanácsos, beadta nyugdíjaztatási kérvényét. Távozását nagyon meg fogja érezni a szabadkai közönség, mert Kertész szorgalmával s kiváló buzgóságával a szabadkai adóügyi állapotokat meggyeszerzte mintaszerűvé tette.

Zimmermann István, Jézus-társasági atya, zambesi hírhirdető, a múlt szombaton tartotta meg a városi háza nagytermében konferencia-beszédét. Előadását a csekély számu, de előkelő közönség nagy élvezettel s feszült figyelemmel hallgatta végig. Beszédében különösen a zambesi folyó torkolatánál lakó négek életmódját, a vadállatokkal való folytonos küzdelméről érdekesen esetelt. Másnap délelőtt a róm. kath. nagytemplomban nagyszámu ájtatos hívó előtt szent beszédet tartott.

Ülés. A vármegye törvényhatósági bizottságának f. évi október hó 8-án tartott közgyűlési 701. sz. a. hozott határozattal f. évi október hó 23-ára kitűzött s megtartott megbízottsági tag megválasztása céljából a vármegye igazoló választmánya f. évi november hó 8-án reggel 9 órakor az alsópán hivatalos helyiségében ülést tart.

Hímen. Szabadkán Pollák Herman fakereskedő vasárnap vezette oltárhoz Steinitz Fáni kisasszonyt.

Választás. Ujvidéken az ottani takarékpénztár az I. könyvezetű állásra Weisz Vilmos ügykereskedőt választotta meg.

Kézrekerült szökevény. Folyó évi szeptember 19-én a mitrovicai kir. fegyházból tizenhatod magával megszökött Bradity Lázár, 3 évre elítélt fegyencet, a sztanisicai m. kir. esendőség Sztanisicson, hol a szökevény már két hó óta rejtegette magát, elfogta és visszazsárolta a fegyháza.

Agárverseny. A bács-bodroghvármegyei agárász-egylet f. hó 9-én tartja öreg-s kölyökagárversenyét. Az összejövetel Szabadkán f. hó 8-án esti 8 órakor lesz a „Bárány” vendéglő dísztermében, hol az összevetés s sorhuzás is eszközöltetni fog, borsodi s katymári Latinovits Géza egyleti elnök vezetése alatt. Lakásról s a lovak s agaraknak elszállásolásáról gondoskodva leendő. Az első díj egy 250 frtos aranyserleg. Nevezési díj 10 frt idegen agaraknak. Nevezni lehet f. hó 8-ig esti 12 óráig Vojnits-Gábor István titkár urnál. A versenyter kintinö nyúlás hely.

Tanctüzérke. A kulai tanctüzérke, melyet a múlt héten az óvoda javára rendeztek, kitünően sikerült. A mulatság 70 frt 80 kr tiszta jövedelmet eredményezett a nemes célra.

A Geiger-féle lopás büntette miatt vádolt Vucsetics Imre és társai, ugy az ezen lopásból kifolyólag Gyulafalván elkövetett rablás büntette miatt vádolt Csonka Bálint és társai elleni büntügyekben, valamint az ezen büntügyekkel egyesített 43 rendbeli büntügyben a vizsgálat már befejeztetett, s a szegedi kir. törvényszék f. é. október hó 9-én végzést hozott. A végzés és indoklása óriási terjedelmű, amennyiben sürűen irt 56 lapra terjed. Ennek értelmében Vucsetics Imre, Bulgovics Antal, Madaczki Antal, Gyurkovics Mesés Antal, Törköly Veron, Julász Zsigmond János, Csonka Bálint, Faragó Miklós, Korhcz János, Faragó József, Balázs Bartus és Lakatos József vádlottak továbbra is vizsgálati fogásban tartatnak, míg a többi vádlottak a végtárgyalás megtartásáig szabadlábban hagyatnak.

Eljegyzés. Diener János, kulai ügyvéd, eljegyezte Glozsaiban Szteló Flóra kisasszonyt, Szteló József ottani ev. lelkész kedves leányát.

Mikor a börtönörök mulatnak. F. hó 1-én a börtönörök egyike kilépett a szolgálatból s korcsnát nyitott. Ebből az alkalomból összehívta kollégáit, s fecerunt magum áldomás egész másnap délig. Eddig még rendén folyt volna a dolog, ha valamelyik szerencsétlenek nem jut eszébe az, a börtönör életében vajmi ritka élvezetes alkalom, hogy ő most fakkerezni szeretne. Mikor aztán a fiakkor előállott, keveselték a két lovat. Ritkán mulatnak ők, hadd legyen négyes a fogat! Es csakugyan el is követték azt a nagyúri passziót, hogy Mindszentek napján, délelőtt tizenegy órakor tamberuszó mellett négyesfogaton körülharmázták a város főbb utcáit. Sőt, hogy a mulatság teljes legyen, a főután, a megye előtt elhajtattak s a városi házával szemközt levő Raczty Iszó-féle korezmába betértek, hol aztán hozzáláttak a mulatság folytatásához.

Vendéglő megnyitás. Bagyik János, a Csitaonica új vendéglőse, holnap este fogja megnyitni vendéglőjét Herzenberger Sándor jeles zenekarának közreműködésével.

Rozzant átjáró. A kórház és a Zöldfa-utca közti átjáró oly rozzant állapotban van, hogy azon csak életveszéllyel mehelni át; kérjűk az illetékes hatóságot vegye elejét a nagyobb szerencsétlenségnek s hozza rendbe az átjárót.

Gyilkos juhász. Karavunkováról írják: Knöbl Ádám, itteni jómódu földmives, eselédjével trágyát szállított a déronyai határban levő földjére. Ez alkalommal a buzáján legeltető déronyai szerb juhász — mintegy 18 éves subanoc — a tett károkért megakarván zalogolni, szűrt elvette. A szuhanc azonban egy alkalmas pillanatban — előbb a gazdát, azután pedig ennek eselédjét — ugy vágta föbe kampós botjával, hogy ezek menthetlenül eszméletlenné versztették. Ezután Knöbl Ádámon tütt meg néhánjat s szűrt felkapva elmenekült. Később, midőn a földmives többi kocsijai is megérkeztek, észrevették, hogy gazdájuk, illetve eselédtársuk a kocsi mellett fekszenek eszméletlenül. Természetesen ezek a sebesültek haladéktalanul laza szállították s dacára, hogy a sebesültek gyorsan orvosi kezelés alá vettek, Knöbl Ádám még ugyanazon éjjel kiszivendett; eselédje pedig még mindig élet-halál között lebeg. A gyilkost a hódásághí esendőségnek sikerült azonnal kinyomozva elfogni. Prosit!

Arveres. Hunezinger Vilmos új-szivaci lakos 2295 frta b. ingatl. december 17. Zombor.

Szegéjgyűjtő keres egy dőlőbácsi jegyző. Fizetése 500—600 frtig rugna. A bővebbi értesítés e lap szerkesztőségében nyerhető.

Körözés. Erdel kihágás miatt elmarasztalt Halász Lajos, hogojevai illetőségű napszámos, az ítélet végrehajtása előtt ismeretlen helyre távozott, feltalálása esetén ezen szolgabíróság értesítendő. Személyleírása: kora 26 éves, foglalkozása asztalos, állapota nős, vallása róm. kath., termete közép, arca kerekded, szemei sárgásak, szemöldöke barna, őszes. Apatini szbiró.

Orbán és gazdánk. A sertéseknek a piactól való eltűlése nagy esápsásként nehezedik birtokosainkra. A gazdának az idén amugy is gyöngye volt a termése; aki buzát termelt, még a kezelési költségeit sem kaphatta meg s így természetesen, hogy a főfogyelem a disznó-hizlalásra fordított. Csakhogy itt is megbiúsultak a remények. Nem elég volt a német határzár, amikor kilonként 4—5 krral olcsóbbá lettek a hizott disznók, még csak az kellett, hogy ilyen ragály üssön ki, mint az orbáné. Mit csináljon már most a gazda eladásra szánt hizott sertésével? Levágja? Hisz akkor éppen nem értékesítheti. Tartsa addigra, míg a vész megszűnik? Igen ám, csakhogy ő a november havi eladásra hizlalta disznait s azok már most alig esznek s ha a tilalom továbbra is fentartatik, napról-napra vesztiknek súlyból és árból. Valóban nagy áldás lenne gazdánkra, ha a sertés-tilalom minél előbb visszavonátnék.

Temetés. Beke Árpádnak temetése Mindszentek napján délután négy órakor ment végbe, óriási közönség részvételével. A ravatal szebbnél-szebb koszorúkkal volt elhalmozva.

Hangverseny. Szabó testvérek áronhegedű hangversenye, szerdán, f. évi november hó 6-án esti 7 órakor az Elefánt vendéglőben fog megtartatni.

Tolvajlás. Rohács Ignác, gákovai lakos utcai szobájából, az utcai ablak betörése után, ismeretlen tettesek 2 dnyhát, 6 vánkost, 1 lepedőt és egy asztalterítőt 63 frt értékben eltolvajoltak. Zombor, 1889. november 2-án. Trischler, szolgabíró.

Nyári zivatar novemberben. E hó elsején délután 3 és 4 óra között olyan kánikulai perzselő hőség uralkodott, hogy még a nyári kabát is tűrhettenné vált. Egyszerre csak felhők kezdtek gyülekezni, menydörgés reszkettette meg a levegőt s olyan nyári zápor-estőt kaptunk, akár csak júliusban lennénk. Egy fél óra mulva kitisztult ismét, kisütött a napsugár s a milliányi csillag esőseppeltől csak úgy ragyogott a természet. Még érdekesebb a természetnek eme szeszélyes játéka, ha visszaemlékezünk a tavali őszre, amikor már október közepén havazott s a fűtőt szoba nagyon is elkelt.

Vivóterem. Szabadkán Szigeti Benedek Gyula tegnap nyitotta meg vivóteremét.

A regálékártalanítási törvénynek egyik — annak idején sokat vitatott — rendelkezése tudvalevőleg megengedi, hogy a regale jövedelemnek azon része is, melyet adó alá nem vallott be a tulajdonos, kártalanításban részesíttessék. Ezen az alapon, mint értesülünk, kerek számban tizenkét millió forintnyi kártalanítási igényt jelentettek be a regáletulajdonosok. Valószínű ugyan, hogy egyik-másik, nem lévén képes behiányítani, hogy tényleg a megadottatnál nagyobb jövedelem élvezetében volt, eiesik a kártalanítás megjelölés részétől, de még így is a pénzügyminiszterium hozzávetőleges számításai szerint tíz milliót meg fog haladni az az összeg, melyet a kincstár fizetni lesz kénytelen a megváltási törvény 10. §-ának azon rendelkezése folytán, mely az adó-alaptól eltérő jövedelem-bizonyítást lehetővé tette.

Fegyelmi vizsgálat lett elrendelve Szabadkán Lévy Simon pénzügyi tanácsos ellen, a belügyminiszter egyik rendeletének késedelmes elintézése miatt.

Mérgezés szódavizellel. Hogy az ember mennyire ki van téve — a legrendesebb életmód mellett is — a veszélynek, azt a következő eset eléggé igazolja: Urbán Lőrinc jómódu kolluthi lakos körülbelül 8 hét előtt óriási gyomor- és bélgöresök által meglepve, ágyban fekvő beteg lett; neje hasonló fájdalomtól gyötörtetett. Az utolsó pillanatban hívták Dr. Donoszlovits Vilmos zombori orvost, aki a betegnek az ólommérgezés súlyos tüneteit felismerte s a bajon segített. A mérgezés konstalása után csakhamar reá jött annak eredetére. Ugyanis Urbán Lőrinc jómódu s korezmába nem járó ember, szódavizét egy szódagéppel maga készítette otthon. A nagy szódapalackba lenyuló üvegeső egyszer eltört és e sövet egy bádogos, nem mint előirva van, cinkkel, hanem ólommal erősítette meg s így az ezen üvegből nyert szódaviz mérges hatású volt. Jo tehát vigyáznai azoknak, akik a szódavizet maguk készítik, nehogy ólommal reperáltassák meg esetleg megromlott gépüket.

Százegyéves nászasszony. Szabadkán Kunetz Gáspár a napokban ülte meg aranylakodalmaát nejevel, született Müller Csilivel. Kunetz ez alkalomból a nászasszonyi tisztségre a százegyéves Buchwald Fáni asszonyt kérte föl, ki örömet teljesítette is a kérését. Megemlítjük még a matrona nászasszony gyermekeinek, unokáinak és dédunokáinak száma jelenleg meghaladja a kétszázat.

Kegyetlen esendőrök. Ó-Becsén a esendőrök a 63 éves Perczel korezmárosné, ki nálok vizsgálat alatt állott, ugy összeverték, hogy alig maradt testén sértetlen rész.

Ezüstmenyegző. Kulán Thomann Jakab járásorvos a napokban ülte meg ezüstmenyegzőjét.

Sajtópör. Milassin József ó-becsei ügyvéd sajtópört indított Dörner Márton ellen ama becsüléstörtő kitételek miatt, melyek Dörnernek a nyáron megjelent röpiratában Milassin ellen foglaltattak.

Uj orvos. Dr. Szesler Mór, volt bécsi kórházi segédorvos Apatinban telepedett le.

A zombori Sport-Egylet folyó hó 9-én szombaton esti 8 órakor saját helyiségében társas vacsorát rendez. Egy teríték ára 1 frt 20 kr. Előjegyezhetni a rendezéssel megbízott Raisz Lajos egyleti tagnál. A vacsorát Herzenberger Sándor zenekara fogja hajtani s azontúl is nyujtani.

Hímen. Dr. Mihajlovits István, helybeli ügyvéd a napokban eljegyezte Ujvidéken a kedves és szép Szteics Mariska kisasszonyt, Szteics N. ottani kereskedő leányát.

Névmagyarosítás. Tautz Géza ciszt. áldozár, és a bajai főgimnazium tanára, vezetéknevét Fejér-re magyarosította.

Eszküvő. Ó-Becsén Tripolszky Lászlónak, a bács-bodrogh vármegyei ármentesítő társulat vezérigazgatójának, szép és kedves leányát, Margit kisasszonyt a napokban rendkívüli díszes násznép jelenlétében oltárhoz vezette Kollár József ottani mérnök.

Irodalom.

Uj zeneművek. Bodó Alajos fiatal zeneköltőnk től ismét egy füzet magyar eredeti népdal díszes kiadásban jelent meg, a füzet Vidor Pálnak van ajánlva és a következő dalokat tartalmazza: 1. Nem volt nekem, szöke kis lány... 2. Vászrhelyi sétatéren Béla cigány muzsikál. 3. Sirok, sirok, nem tagadom sirok. 4. Nossza cigány ne légy álmos. 5. Nem engedik azt az egek. 6. Széna, széna, széna terem a réten. 7. Erdő szélén kis bokorban énekel a pacirta. 8. Boldogtalan vagyok, mert nagyon szerettem. 9. De sok róza van az én hajlékomban. 10. Álmos vagyok, az éjjel nem aludtam. Ajánljuk a zenekedvelő közönség figyelmébe. Kapható és megrendelhető a „Budapesti zenemű kiadóhivatalnál” (Weinvurm A.) Károly-utca 3. szám.

Felhívás. A „Technológiai Lapok” megindításakor azt a célt tűztük ki, hogy a hazai és külföldi nyersanyagok és gyártmányok szakszerű megbeszélésével és a főbb iparágak művelt módjainak, szerszámainak és segédgépeinek tárgyalagos ismertetésével mi is támogassuk a serdüllő magyar ipar abban a versenyben, melyet a külföld kifejlett iparával folytat. Ezen cél eléréséért folytatott munkálkodásunk közben kiváló gondot fordítottunk arra is, hogy olvasóinkat az iparműzeumnak, műszaki- és iparosoktató intézetek eljáról és működéséről, az iparkiallításokról, a szakirodalom újabb termékeiről, valamint az újabb szabadalmazott találmányokról tájékozzuk. A kitűzött cél érdekében kifejtett fáradságtalan és önzetlen tevékenységünknek köszönhetjük, hogy a „Technológiai Lapok” már eleve oly szellemi és anyagi támogatásban részesültek, hogy a nehéz küzdelmet mind e mai napig sikeresen megállhattuk. Azonban nem akarunk csak azon a polcon maradni, a hová a „Technológiai Lapok” rövid egy évi küzdelem után jutottak. Korunk lázas ipari haladása megköveteli tőlünk, hogy a

jónál jobbat és haladás útján megsegés, hogy szakságaink és szakészentul meg hat nek reményében nézünk a jövő e hogy hazánkban nyelések iránt a nológiai Lapok nek érdekében a tűzött nemes el kat, iparosainkat val mindazokat. vékenység iram „Technológiai Lap tevékenyen hozz több hívet szer nológiai iparműz Lapok” szerkesz

A kis

Ha az ügy, inténi bátorokdó mert hiszen mind szavak hamarabb pedig jelen során az utat, de az nemének látszat

Ösztire vagy mélek e pár sorol miről szolani fog izben emelt szót eredménytelenek arra, hogy az én sziveltette ne mi kötelességemnek melynek a gyermek mekbebetegségek s hatóság előmozd is elősegíteni.

S azért ford hoz, mert sajnos egy gyermek fóm egy mondiam, ki tápláltatásában, a vetkezménye. Elg tisztítka, a midőn kimutatja, hogy 60 annak fele vagy n az anyák rosszabb mert jobb a n a tapasztalatlanabb n Ez utóbbiaknak eg az én feladatom hozzájárulni azon eg, mihamarabb ha

Most nem a gyermekek legelőtől fölívni a szülők békurujta.

Hány gyermek tegegyben, hány si életén át. Mert ha hatnak, mint azt a nem engedi, a n mindentelje jötkem nem ér rá, a har birja esecsemjét e idején nem viselke ami hát régen is mint ma, mert az náltatik, az elesene

De hát hogy Azt gondolok, ne dedét, elég van t szük, sajnosan f rendszer a esecsó pici, mindjárt szegényke egyet-le nyozsörög. S akkor előbbi procedurát, mert kényelmese pici, mint megnez még előbből rossz teg-e?... hanem e

Az ily eljárás szor halljuk a ma gyermek, szegényk éjjel, se nappal ne gyermek naponta f Pedig ha meggonn mint a felnőtt em ekezik vagy túlsz elébe helyezze a c színben volna ő is hetné magzatát, a kis bölös fölött, a „eljed magát”.

Arról meg n nik azokkal a szegő híján s dajkatej me Oh, ezek sorsa a le ezeket a szegény, s s mindennap a gyer megítelni, hogy n szoptat vagy nem s Szőljon ismét meghal az anya a dajka által szoptato láttakból 67.

Ugy-e holgyet nem kell kommenta Pedig ezen is kérve, az orvost ne ug ki van merülve, meg egy némely e rendszeres etete. Azon tápszernek — bátrán anna nek sorban említend könnyebben, mert ol

jónál jobbat és a szépnél szöbket nyújtunk. Hogy a haladás útján megmaradassunk azonban okvetlenül szükséges, hogy szaktársaink, gyárosaink, iparosaink, hatóságaink és szaktisztüleink a „Technológiai Lapok“ at ezentul még hathatósabb támogatásban részesítsék. Ennek reményében, az elmúlt év küzdelmei után bizva nézünk a jövő elé, mert nem tarthatjuk leletségesnek, hogy hazánkban, a hol a nemes, közérdekű kezdeményezések iránt általában annyira lelkesülnek, a „Technológiai Lapok“ at épen azok hagyják cserben, a kiknek érdekében a legfelalzóbbban fáradozunk. Az élénk tűzött nemes cél érdekében ügybarátainkat, szaktársainkat, iparosainkat, szaktisztüleinket és egyleteinket, szóval mindazokat, a kik műszaki és ipari ismertek és tevékenység iránt érdeklődnek, ismételve kérjük, hogy a „Technológiai Lapok“ fenntartásához és gyarapodásához tevékenyen hozzájáruljanak és folyóiratunknak minél több hívet szerezzenek. Taborsky Ottó, a m. kir. technológiai iparműzeum igazgatója, mint a „Technológiai Lapok“ szerkesztője és kiadója.

A kisdédek neveléséről.

A mamákhoz.

Ha az ügy, melyben szavamát a nagy közönséghez intézni bátorodom, megengedné a frázisokat, élnek velük, mert hiszen mindennapi tapasztalat, hogy a nagy hangzús szavak hamarabb találnak utat az emberek szívéhez, én pedig jelen soraimmal épen az anyák jó szívéhez keresem az utat, de az ügy oly fontos, hogy a hatásvadást e nemének látszatát is kerülni akarom.

Oszinte vagyok. Megvallom, nem sok eredményt remélek e pár sorok által elérni, mert hiszen ugyanarról, miről szólni fogok, sok nagynevű s kitűnő férfi több ízben emelt szót hiában; s ha azok fáradozásai s oktatásai eredménytelenek maradtak, vajmi kevés reményem van arra, hogy az én csekély személyem által mondottak megsziveltetve ne maradjanak „Kialt szó a pusztában“. De kötelességemnek kell tartanom vármegyénk virágzását, melynek a gyermekek észszerű nevelése s ezáltal a gyermekbetegségek és halandóság csökkentése, egyik leghatásosabb előmozdítója, amennyire tőlem telik, részemről is elősegíteni.

S azért fordulok egyenesen s közvetlenül a mamákhoz, mert sajnos tapasztalati tény, hogy míg mi nálunk egy gyermek fölneveltik, addig 2-3 elhal azon, hogy úgy mondjam, kísérletezgetés miatt, amely a csecsemő tápláltságában, annak gondozásában való járatlanság következménye. Elég szomorúan, de meggyőzően szól a statisztika, a midőn nálunk, a tejfel-mézrel folyó Kánaánban kimutatja, hogy 60-70% a gyermekhalálozás, míg másutt annak fele vagy még kevesebb. Ennek okait pedig nem az anyák rosszaságában, hanyagságában kell keresnünk, mert jobb a n y a t n nem is létezik, de egyik gyengébb, tapasztalatlanabb mint a másik s ez nem szégyen, de baj. Ez utóbbiaknak egy kis útmutatással szolgálni legyen most az én feladatam, vajha sikerüljön ez által is egy kövel hozzájárulni azon dicső nagy épülethez, melyben adja az ég, mihamarabb hazánk nagyságát szemlélhessük.

Most nem szándékom csak egyre a sok közül, a gyermekek legelőklőbb betegségeire s annak óvmódjára fölteni. S ha talán a mamák nyugalmát megbolygattam is — tán annyira, hogy már a kis bajt is komolyan veszik, az csak előny, mert ezáltal legelőklőbb meg elje vehető a nagyobb bajnak; s a rosszabb jobba a kisebb.

Dr. Grósz Dezső.

GÖRÖG NÁSZ.

A „Bácska“ sajtó külön tudósítójától.

Athéne, okt. 27.

Míg Európa délnyugati csücskében „búsan dudál a portugál“ — tetemnek, addig itt, Hellás sugaras, örök fényben ringó vidékén „hejje hujja, lakodalom“. Mint a „Bácska“ tudósítója — mely világlat a Keleten döntő szóval bír — én is meghívást kaptam az ünnepegekre. Annnyival könnyebben jutottam hozzá, mivel a miniszterelnök Trikupisz erősen le van irányonban kötelezve, mert harmadéve egyik leányát férjhez komendáltam. (Tudni kell, hogy Trikupisz uram felelős szerkesztője öt nagykoru leányzóknak.)

Hanem majd úgy jártam én is, mint a tót gyerek a lakodalomban, aki tudvalegőleg riva fakadt, amiért hogy nem tudott már enni a sok eledelből. Még a Pirousban, a kikötőben voltunk, mikor már hallottuk, hogy rikattják a baromfiakat a királyi palota udvarán. Rémséges sok ennyal volt. Kollegám Orloff Asinov, a Peterburgskij Vjedomosti levelezője, boldognak is érezte magát, evett hat emberért.

Az esketést előzőleg egy kis kellemetlenség fordult elő a pap kötelezőkódése miatt. Krizosztomos Komondorosz pápa vonakodott végezni az esketést, mert a völégény (21 éves) katonai kötelezettségének meg nem tett eleget. Csak sokára lehetett felvilágosítani ortodox fejét, hogy folyamodott kivételes engedélyért a hadparancsnoksághoz s azt meg is nyerte. Azután meg azon akadt föl, hogy a menyasszony nem hozott Berlinből hirdetési bizonyítványt, meg dimissiót, pedig a közel multban büntették meg a jász-alsó-szent-fővenyesi plébánust is 300 forintra, amiért hirdetési bizonylat nélkül esketést össze egy fiatal párt. Akkor aztán stürgöny útján kellett Berlinből az „elboesátót“ megesszközölni, hogy Komondorosz kivánságának elég legyen téve. Ménkü vastag fejűek ezek a görög papok!

Zsófia főhercegnő, a menyasszony szép volt igazán, hanem olyan hideg, mintha jégveremben született volna. Oreáján permetezett alá a meleg víz. Nem esoda; szégyény leányt annyira elviszik az édes szülte földréről. Hol álmaít szötte, játékaít tette, a Spree homokos partjain, az Unter den Linden en fog-e valaha megfordulni vagy soha?! Az az átka a császárleányoknak, hogy többnyire ahhoz a szeszélyes öreg urhoz, a „Politiká“-hoz adatnak férjhez. Mert erősen ragaszkodik főleg a lágyabb női lélek a maga falujához. Tavaly az Éri Zsófit Pacesérről csak Morovicára vitték — ahonnan negyednapra, hogy az ura megverte, gyalog hazaszaladt — mégis négyszer elájult a bucsúzás alkalmával. Igaz, hogy Zsófinak semmi köze nem is volt a közepEurópai szövetséghez.

Itt fog már a szép porosz hercegnő türödni a Leonidas, Themistokles hazájában, mely bizony abban a régi fényében csak „füt“. Itt az ambróziás kék ég alatt, a lélegző tenger partján, hol a vadliba híz, a daru repül arra, hol Mikes „egyedül hallgatta tenger mormolását“.

A völégény egy fiatal gyerek. Az ő korában még a mi ifjaink legjobban csinálják az egyetemen az abszenciát. Hej pedig a völégénység nem olyan, mint az ugorka, mely addig jó, míg éretlen, hanem olyan, mint a dinnye, melynek előbb meg kell érni. De hát ha így hozzák magukkal az európai konstellációk. Battenberg Sándor csak férfiasabb volt, még sem adták neki a mostani menyasszony nényjét, Viktóriát, amiért aztán egy színésznövel tette össze a kenyeret.

Georgiosz királlyal is esett találkozásom. Nagyon örül a menyének. Mikor köszöntem neki: eükhomaj szoj eszperan ajszion (szerencsés jó estét kívánok), olyan szívesen viszonzotta, hogy: tén aütén szoj epeükhomaj (haszonsúlóképen). Aztán kérdezősködött egész érdekel, hogy vagyunk mi itt a szép Bácskaságban?... Bizony rosszul felséges uram — választoltam neki — drága a só, nincs kenyér, sok az adó, szöllőben a filloxera, szakad a ruha. Neki is rosszul sikerült ez az év, panaszkodott öfelsége, a tenedósi szállásán kétszáz métermázsza rizsre számított s lett mindössze nyolevan mázsa. Kiette a kukac.

Este volt aztán a fényes lakzi. A város kilágitva görögütüzzel és aszalt menykövel. A vacsorán tizenhatféle peccsenye volt, mind birkahúsból, mert ott még a borju sniclit is abból csinálják. A király jobbján ült a velszi herceg, balján a német császár, mellette Bismarck Herbert. Derék, okos képi ur ez a Herbert, testvérek közt is megér két Tisza Kálmánt. A kilencedik tál birkahúsnál felállt a velszi herceg s a következőköt monda:

„Halljunk szót uraim, ifiak és vének. Adám apánkról fog szólni az ének. Aki mikor fejét mély álomba tette, Hogy ébredt, egy szép asszony fektűt mellette. Adám apánknak csak éallt szemeszája. Balfelöl hiányzott egy oldalbordája. Abból lett az asszony, nem esoda ha hamis, Férfi esontból készűl valamennyi ma is. Eleinte nálok minden ment ki jóra, Nem volt kiadásuk kenyérre meg sóra. Adót nem fizettek, közmunkát nem jártak, Csak az Ur Istennel szépen diskuráltak. De az asszony olyan mint a paeséri nád, Lenge szöllőre is hajlik idebb, odább. Éva mamánknak is kevés volt egy ember, Boszankodott, hogy az Ur többet nem rendel. Megunta Adámot, ki volt hozzá jóval, Bűnös szerelembe esett a kigyóval. Tudjuk, hogy mi történt az almafa alatt, Mert az átok maig a nyakunkon maradt. A paradicsomból, hogy örökké fájjon, Kihurcoloskodtak Szent Mihály nap tájon. Ebből tanulhatnak most az ifju párok, Ne ugorjanak ott, ahol ninesen árok. Kigyót ne türjenek meg a házuk táján. Férges alma akkor nem nó éltük fáján. Hiszem, hogy esztendő mulva ilyen tájba Nem kell nekik vőfély, hanem inkább bába. Völégény! ne kiméld hát a nyoszolyádat. Te meg cigány huzd rá, áldom az apádat!“

Lett erre tus, kocingatás, hujjakolás. Az én pétervári kollegám, Orloff Asinov azt jegyzé meg, hogy szeretlenül trétás ember ez a velszi herceg, hanem majd lefözi ő egy komoly dikcióval. Fel is állt menten s elkezdé nagy páthosszal: „A sajtó önt lelket a századok méhében megszületési percére epedő irányeszme ébrénybe, testi alakot ad az excentrikus szellemek szűlte retrográd ideáknak...“ Szerencsére nem folytathatta tovább, mert az anyakirályné torkán megakadt a pulykapeccsenyéből valami goromba szálka, faldokolni kezdett s mindenki oda rohant.

Német és angol doktoroknak sikerült helyreigazítani az örömanját, amikor a vendégségnek is vége lett. Georgiosz kirány fölállt s engedelmén kérve a kurta vacsoráért, azt egészségünkre kívánta: Prosz agathu genoj to dejpnon, mire mi azt mondtuk, hogy: Ojda szaj khárin!

A fiatal pár kezét is csókolt a királynének, sőt a völégény nyakába borulva, megindultan — ámbár gyermekesen — rebege: mamán, be boldog vagyok. A anya azonban azt állita, hogy nagyon rosszul érzi magát. Meglássátok gyermekeim, hogy esó lesz, hallal áldottam a mult éjjel.

A völégénynek van egy nőtestvére is, Mária. Olyan 14 éves. Gyönyörű sarju leányka. Úgy hallatszák, hogy ezt valami orosz királyi herceg akarja elvenni. Szerény nézetem szerint legjobb is lenne, ha a fejedelmek mind így sógoriságba, atyafiságba jutnának egymással; akkor talán csak vége lenne a háboruszkodásnak, s meg lehetne kezdeni a lvefegyverzést. A mostani európai aktív 14 millió katonából rögtön haza lehetne bocsátani tiz milliót. Nem kéne aztán a katona csak paradéra, meg arra, hogy követválasztások alkalmával mi, dühös polgárok egymásban kárt ne tegyünk.

Másnap Orloff Asinov kollegámmal megnéztük a város nevezetességeit. Ő először lovon akart jönni, de a lónak több esze volt, mert nyomban levetette. Eljártunk az Akropoliszt, a Parthenont, Tézeusz templomát, mely körül három öles áloék pompáznak. Hanem a nép vilkelkedése megbotránkoztatott. Borzasztó az, hogy a Solon és Lykurgus utódei — a görög nép — sört iszik. Képzeltük el Demoszthenest vagy Platót, amint gölödint eszik s morovicai „karcost“ iszik rája. Pfuj!... Oh szent klasszicizmus hová lettél?...

Még Trikupisznál tettünk egy bucsulátogatást. Az egyik kisasszonya Szofrozdine épen dagasztott. Zavarba is jött, de mi megdicsértük, hogy csak folytassa nagysád a klavirozást, úgy szép a leány, ha dolgoz. Az apa panaszkodott, hogy ez a négy leány már ott vesz a nyakán, nem tudja férjhez adni. Vigasztaltuk azzal, hogy másfelé is úgy vannak az apák a leányokkal. Úgy számítottak Koburg Ferdinandra is. Milyen jó parti volna, akár két leányt is adna neki Trikupisz, de hát oda se szagol. Most is Ebenthalba (Kutyavölgy) jár menyasszony, meg pénzecske után.

Ajánlottam neki, hogy van nekünk egy derék emberünk egy 30 és 60 közt jár. Mostanában is Konstantinápolyban volt. Roppant gazdag. Valamennyi Rákóczy-birtok Magyarországon mind az övé. Ha még egyszer arra jár, fogják meg azt völégénynek. Nem tudom megköszöni-e Thali Kálmán, hogy én Athenéből akarok neki feleséget szerezni.

Kajabusz.

Naptár.
November.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
5 Kedd	Imre here.	Imre	24 Arethas
6 Szer.	Lénárd	Lénárd	25 Mare.
7 Csüt.	Engelbert	Adolf	26 Demeter
8 Pént.	Gottfried	Gottfried	27 Nestor

Felelős szerkesztő: **Dr. MOLNÁR ISTVAN LAJOS**
Helyettesíti:
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTÉR. *)

Válasz.

Félév óta működik? Másik levelében triplázta! Igen gyakran volt templomunkban? A matrikulák szerint április 11-ke óta csak 5, mond ötször. Mily szavakkal bántalmaztani? Tanúim vannak reá, hogy semmivel. Es ez hol kelthet botránkozást? Az izr. hívek s azok közt, kik azt ellikszik. A belépést megtagadtam, ez igaz! Mert Kovács man. par. T. I. S. II. 11. p. kath. hitvallást követel, a mit ön nem tesz le, mert egy személyben helybeli kántor-, sakhter- és rabbin is. A szószékéről kihirdettem? Hát kihirdetése az valami különösnek, ujnak, amit Schleich-Lelkipáztorkodása II. r. 824. l. jegyzetében lehet olvasni rendelet alakjában? Tudtommal nem. Hát ezen alaptalan állításai mire vezethetők vissza? Minden k. kath. polgár tudhatja. 9 apró gyermeke van? 2 közülük már varr is. Kenyerétől fosztom-e meg? A házakról nem tiltám, tanúim vannak. A nem okl. szülésznek-höz utasítottam-e a közönséget? Csak egyet is tessék felhozni tanuul, kettőnek számított. Már most kérem az, hogy önt a templomból — szerintem — jogosan ki tiltám, mi mellett van is az, hogy ön engem 3 helyen jogtalanul megrágalmazott, mi ellen van? Azt méltóztassék a 3 illetékes r. kath. fórumnak megítélni. Különösen a Szentszék ítéletét fogadom el. S ezzel mindennek végét szakasztom.

Csantanvér, 1889. évi október hó 31-én.

Dúlósy Jenő,
káplán.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

HIRDETÉSEK.

Épületfa eladás.

Az ujonnan épült gyalogsági laktanyánál használatban volt

állvány- és padlófák

különbféle mennyiségben, jutányos áron eladók. Bővebb értesítést nyerhetni az építésvezető-ségi irodában a helyszínen.

Meghívás.

A „Csitaonica“ vendéglő és kávéház megnyitása **f. hó 6-án, szerdán**, leendő, melyre a n. é. közönséget ezennel tiszteletteljesen meghívni bátorodom. Jó ételek, italok és előzékeny szolgálatról gondoskodtam, s igen szépen kérem, engem új vállalatomban kegyesen támogatni s felkeresni.

Kiváló tisztelettel
Bagyik János,
vendéglős Zomborban.

A zeni Herczenberger Sándor zenekara által lesz képviselve.

Hirdetmény.

Csávolyon (Bács megye) az ujonnan szervezett I-ső osztályu tanító állomásra **foljó évi november hó 15-ig** pályázat hirdettek. Évi fizetés 400 frt, 50 frt évi lakbér és 4-öl lány hasábfá, mely fizetésért a megválasztott tanító a vasárnapi és ismétlő iskolát is tartani köteles. Csak oly tanítók pályázhatnak, kik a német, magyar és dalmát nyelvben jártasak. Az állás december hó elsején elfoglalandó, mely naptól kezdve kapja fizetését is. A kérvények a csávolyi róm. kath. iskolaszékre, nagyottisztelő Kovácsics Károly plébános ur, mint az itthelyi iskolaszék elnökéhez küldendők be.

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szekulits szül. Raits Anna zombori lakos végrehajtónak Gyulínac Szovrén zombori lakos végrehajtást szenvedő elleni 57 frt 1 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbíró) területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 704. sz. tjkvben A 1. sor (2046—2047) hr. 148. ö. i. számú ház, 109¹¹/₁₂ ö. l. beltelekre a mely Gyulínac Szovrén végrehajtást szenvedett nevén áll az árverést 727 frt 1 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. évi január hó 2-ik napján délelőtti 9 órakor ezen telexkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1889. évi szeptember hó 12-én.

A zombori kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság.

7367. sz.
tkvi 1889.

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Herczog Mór bogojevai lakos végrehajtónak Valits Joca ó sztapári lakos végrehajtást szenvedő elleni 70 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbíró) területén lévő és az ó sztapári határban fekvő, az ó sztapári 6 sz. tjkvben foglalt A. I. 1. sor 6. hr. 41. ö. i. sz. ház és 438 ö. l. beltelekre mely Valits Joca nevén áll, az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. évi január hó 13-ik napján délelőtti 10 órakor Ó Sztapár község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1889. évi szeptember hó 17-én.

A zombori kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság.

4349. szám.
kig. 1889.

Pályázat.

Almás községben két, egyenként 300 frt készpénz fizetéssel egybekötött községi irnoki állás, **jövő hó 11-én d. e. 9 órakor** tartandó választás utján fog betölteni.

Ezen állások elnyerése iránti folyamodványok megfelelően felszerelve, hozzám jövő hó 11-éig nyújthatók be. Bács-Almás, 1889. évi október 30-án.

Deák Zsigmond,
főszolgabíró.

3—1

7699. szám.
kig. 1889.

Pályázati hirdetmény.

A járáshoz tartozó Ó-Verbász községben 400 frt készpénz fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állás megüresedvén, felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni kívánják, hogy törvény szerint felszerelt és nyelvismereitelket is igazoló pályázati kérvényeiket hozzám **foljó évi november hó 15-ik napjának délutáni 5 órájáig** annál inkább benyújtsák, mert a később érkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Kulán, 1889. évi október 30-án.

Molnár Károly,
főszolgabíró.

2—1

7086. sz.
tkvi 1889

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Répits Dása zombori lakos végrehajtónak Mikovits Miklós (Nikola) zombori lakos végrehajtást szenvedő elleni 1050 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbíró) területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 3006. számú tjkvben Mikovits Nikola és neje szül. Naszatisits Katalin nevén álló A 1. sor (11391—11394) hr. sz. 996¹/₂ ö. l. önlvi szántóra a rajta levő 870. ö. i. számú szállítás házzal 484 frtban a zombori 3006. sz. tjkvben A 1. sor 114. sz. hrsz. 523¹/₂ ö. l. szőlőre 84 frtban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. évi január hó 3-ik napján délelőtti 9 órakor a tkvi hivatalos árverési teremben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1889. évi szeptember hó 17.

A zombori kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye Gyurgyevő községében rendszerezett, évi 200 frt készpénz fizetéssel javadalmazott községi kézbesítő állásra ezennel pályázatot nyitok s a választás határnapját **f. évi november hó 15-ének d. e. 9 órájára** tűzöm ki.

Pályázni óhajtok felhívhatok, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket alulírott főszolgabíróhoz **foljó évi november hó 13-áig** bezárólag annyival is inkább benyújtsák, minthogy elkészen érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Zsablyán, 1889. évi október hó 18-án.

Raics Miklós,
főszolgabíró.

3—3

Zombor, 1889. Bittermann Nándor könyv- és könyvműdájából.

14903. sz.
1889.

Birtokeladási hirdetmény.

A szegedi m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt álló kinestári birtokok eladása iránt az alább kitézött helyeken és időben mindenkor d. e. 9 órától kezdve írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverés fog tartatni. Az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10% -ának megfelelő bánatpénz teendő le; az 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatokhoz is 10% bánatpénz melléklendő. A feltételek a szegedi m. kir. jószágigazgatóságnál és az alábbi ispánságoknál megtekinthetők, s itt csak azoknak a vételár mikénti törlesztésére vonatkozó feltételeiből köztudomásra hozatik, hogy az árverés alkalmával letett bánatpénz az egész vételár apasztására fordítatik és az ekként fennmaradó vételárbátralek és pedig: a 200 frtot meghaladó, de 1000 frtnál nem nagyobb vételárak öt év alatt előleges féléves részletekben, az 1000 frtot meghaladó, de 5000 frtot el nem érő vételárak 10 év, illetőleg 20 félév alatt törlesztendők, az 5000 frtot meghaladó vételárak 20 év, illetve 40 előleges félévi részletekben törlesztendők. Ezen tőke-törlesztési mód mellett mindenkor az összes kintlevő tőketartozás után szabályszerűleg számítandó 5¹/₂% kamatok fizetendők. De a vevő szabad választására hagyatik, hogy a tőketörlesztést vagy annuitási módszer szerinti járadékszerű egyenlő részletekben, vagy pedig évi egyenlő tőke és a hátralékos vételári összeg után külön számítandó kamatokkal félévenként teljesíttesse. Azonkívül a vevő még azon kedvezményben is részesülhet, hogyha a vételár egynegyed részét törlesztette, vagy a körülmények szerint előbb is, 4% -os magyar földhitelintézeti kölcsönnek a vevő költségére való felvételben a kinestár által fog segített, mely kölcsön egészen a vevő tartozásába fog betudatni. — Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az árverést megtartó helyek és birtokok a következők: **I. Apatinban a kir. ispánság hivatalos helyiségében 1889. évi december hó 6-án d. e. 9 órakor.** A Bács-Bodrogh megyében fekvő s az apatin-baraeskaai uradalomhoz tartozó: Szöntárdódi Duna-rév 24,360 frt, bezdáni deákerdei 201²³⁴ h. föld 50,000 frt kikiáltási árral. Bezdáni betivásár vámszedési jog 6200 frt, baraeskaai rakpart 400 frt, szántóvái volt ispáni 6 h. föld 2820 frt, szántóvái 106³⁹² h. Dunameder 7572 frt, szöntai erdőszettől átvett 4⁵⁹⁴ h. föld 870 frt, bezdáni csatorna melletti 38 h. gödrös hely 2660 frt, alsó-pusztai-kulai 14¹⁹⁵ h. nádas a világos baramentén 3100 frt kikiáltási árral. — **II. Palánkán a kir. ispánság hivatalos helyiségében 1889. évi december hó 13-án d. e. 9 órakor** a Bács-Bodrogh megyében fekvő s a palánkaai uradalomhoz tartozó: Paragai közlegelőből nyert 484⁹⁸⁹ hold birtok 231,275 frt, tovarisovai legelőföld I-ső nagybérlet 229¹¹⁷⁸ h. 48,359 frt, II-ik nagybérlet 261¹³¹⁸ h. 65,287 frt, III-ik nagybérlet 261⁸²² h. 65,287 frt, kisbérletek 308¹¹⁹⁹ h. 77,172 frt; novoszellő-szotini révjog 33,300 frt, palánka-illóki görzév 80,500 frt, új palánka 655⁴² h. erdőföld 163,750 frt, ó palánkaai zagrada erdőföld 274⁴⁷ h. 89,050 frt, tovarisovai Belabodó föld 420²⁷⁴ h. 106,905 frt, plávnai Szredna suma zsirföld 87⁰⁰ h. 23,620 frt kikiáltási árral. Paragai maradványföld 112²⁹⁵ hold 14,721 frt, paragai maradványföld 59⁷⁵⁵ h. 7137 frt, német-palánkaai betivásár vámjog 12,620 frt, hódsgáhi vásár vámszedési jog 50,000 frt, ó palánkaai (zagrada) erdő melletti föld 1⁹⁰⁰ h. 444 frt, bukini Raskovác föld 38 h. 9500 frt kikiáltási árral. — **III. Kulán a m. kir. ispánság hivatalos helyiségében 1889. évi december hó 9-én d. e. 9 órakor** a Bács-Bodrogh megyében fekvő kis-sztapári uradalomhoz tartozó: Ó-szivaci birtok I-ső bérlet 612¹²³⁰ h. 165,181 frt, II-ik bérlet I-ső dülő 300 h. 106,140 frt, II-ik bérlet 2-ik dülő 300 h. 100,260 frt, II-ik bérlet 3-ik dülő 300 h. 108,000 frt, II-ik bérlet 4-ik dülő 376⁵⁰⁷ h. 75,565 frt, ó-szivaci birtok III-ik bérlet vízhasználati jogosítványval 856⁷⁸⁹ h. 320,561 frt, veprováci tagosított birtok II-ik dülő 60⁷⁸⁹ h. 21,659 frt, IV-ik dülő 126¹⁴²⁷ h. 53,730 frt, V-ik dülő 67¹³⁸³ h. 29,918 frt, VI-ik dülő 70⁷⁶⁹ h. 31,635 frt, VII-ik dülő 93³⁹² h. 41,905 frt, VIII-ik dülő 63¹⁴⁶⁵ h. 28,295 frt, IX-ik dülő 89²⁵⁰ h. 32,646 frt, s ugyancsak ezen veprováci II-IX. dülő együttvéve, tehát az egész birtok összesen 621¹⁴²⁵ hold 248,351 frt, bresztováci I-ső dülő 158¹¹⁷⁵ h., II-ik dülő 141¹³⁹⁸ h., III-ik dülő 129⁵⁴⁹ h., IV-ik dülő 70⁸⁹⁹ h., V-ik dülő 218⁸⁹⁹ h. együtt 190,478 frt, pacséri Pocska-féle szállományi föld 238⁷³⁸ h. 71,550 frt, kis-sztapári Zsupánszky-féle föld 387¹⁵⁰⁰ h. 125,399 frt 95 kr, béla-pusztai I-ső számú nagybérlet 405¹³⁸⁹ h. 81,172 frt, IX-ik számú nagybérlet 430⁸⁷⁵ h. 99,026 frt, kereszturi tagosított birtok 707⁶³³ h. 107,531 frt, kucurai tagosított birtok 944⁵¹⁸ h. 321,068 frt, pivnicai I., II. és III-ik nagybérlet 1073⁵⁰ h. 288,216 frt, desztop-szent-iváni legelőföld vízhasználati joggal 258³⁴¹ h. 92,913 frt, szent-tamási legelőföld 83¹⁴⁰⁰ h. 25,161 frt, pettau-pusztai nagybérlet vízhasználati joggal 328¹⁰⁰⁰ h. 115,245 frt, V-ik számú nagybérlet 335¹⁰⁹⁷ h. 91,038 frt, VII. sz. 225⁷⁷⁹ h. 48,706 frt, VIII. sz. 355⁴⁶⁰ h. 104,029 frt kikiáltási árral (és mindegyik számú bérlet vízhasználati joggal). Pettau-pusztai III-ik kisbérlet 3-ik dülő 225 h. vízhasználati joggal 81,745 frt, ó-soóvej tagosított föld 679¹¹⁹⁰ h. 230,835 frt kikiáltási árral. Ó-sztapári ispáni pótkert 1⁶⁹ h. 310 frt, veprováci tagosított birtok III-ik dülő 49¹¹⁶⁰ h. 8562 frt, pacséri Pocska-féle füres ház hely 233 ö. l. 58 frt, kis-sztapári csereföld 30 h. 8478 frt, ó-becei Stefanovics föld 8¹⁰⁰ h. 2589 frt, új-verbázi nádaskert vízhasználati joggal 78⁵³¹ h. 18,800 frt, kulai magtár 821 ö. l. 18,960 frt, pettau-pusztai VI. sz. nagybérlet vízhasználati joggal 41¹²⁰ h. 12,468 frt kikiáltási árral. — **IV. Szegeden a m. kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében, pénzügyi palota II-ik emelet, 1889. évi december hó 16-án d. e. 9 órakor** a csatád-szöregi uradalomhoz tartozó: Kisrév nevű XIV-ik számú nagybérlet 384⁵⁹⁹ hold 72,812 frt kikiáltási árral. Ó-szt.-iváni esztrifok 9 h. 1788 frt, szegedi margit-utcai Kohn Mihály-féle ház 7560 frt, szegedi régi sóhivatal és sótarányi lakás üres telke 598 ö. l. 5040 frt kikiáltási árral. — Szegeden, 1889. évi október hó 23-án. **M. kir. államjószágigazgatóság.** (Utánnomat nem díjaztatik.)

ELŐR
Egész évre
Fél évre
Negyed évre
A lap szerkesztéséért
küldemények, anyagok
donorai

Egyes szám ár

lálkoznak.

Ez akadály a szegénység. A végrehajtó közbizalommal szab reá pénz vehető. Itt okban az akadály egyedül csak vezet.

Szüntesd ruhát: az öröm is örömmel használhatatlan.

Nincs is a összegzet nem a felnötteknek, m De nagyon tévségtől, a fentartottak a társadalmi telességét, a lusszem gyakorolták, mint managét, mint managét.

Különböző zött egyletek kedve buzgólkodlencs s menhában segítő az egyletekről, azok jain is nem egyzban most nem egyletekről és a beszerzésének tolláról a helytelenségek irólás gyermek tenni szokott. figyelmet felhívva

A község- ennek a vállalt nyos összeget a segélyezésére, m kiosztás végett. minden tanítóval zést kérnek oszt

Kiket ir felhol alig ismeri ti és azoknak helyz akár élelmességben nyomán — tudvá lentik nála ebbel azokat, akiket nagygyatékosan felölölába s végül azok a tanítónak fel ke hogy ki kér segély már a fél osztály kétes, hogy nem i rulva és nem hag mes lenne?

A felírottakat iskolaszéknek, az a — mert rendszerint felírtaiból öngyelyt ezután kiküld aki természetesen.

Ez rendszerint tudja, hogy mily zésnek, csak ő érzi get okoz neki, mily netére s csak ő figy gyakorolt káros bef

Erkölesi hátrán nak? Tekints mélye belbe s ha szemedet a tanuló szivecskéjét látja, kivált a kisebb fogni azt, hogy mért